

Krokoms kommun

Rektorn vid Trångsvikens skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Trångsvikens skola
i Krokoms kommun

Tillsyn i Trångsvikens skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Krokoms kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Trångsvikens skola besöktes av Skolinspektionen den 26 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Trångsvikens skola är belägen i Trångsviken, cirka fyra mil från Östersund. Skolans verksamhet omfattar totalt 40 elever från förskoleklass upp till grundskolans årskurs 6. Vid skolan finns även fritidshems- och förskoleverksamhet vilka hanteras i separata, kommunövergripande, beslut för respektive verksamhetsform.

Skolan leds av en rektor som tillträdde sin tjänst för cirka 2,5 år sedan. I verksamheten arbetar fyra lärare, som är organiserade i ett arbetslag. Eleverna undervisas åldersintegrerat i årskurserna 1–2 samt i årskurserna 3–6.

Kunskapsresultat

Då antalet elever på skolan är lågt framgår inga kunskapsresultat avseende skolan i Skolverkets statistik (SIRIS). Enligt rektorns uppgifter har resultaten i ämnena svenska, matematik och engelska följts upp och analyserats under flera år. Utifrån de analyserade resultaten vidtas enligt rektorn åtgärder på både individ- och gruppnivå samt leder till fortbildningsinsatser för pedagoger. Enligt rektorn sker uppföljning av kunskapsresultat på skolenheten, om än inte systematiskt. Den dokumentation som upprättas sker på grund av det låga elevantalet på skolområdesnivå, sammantaget samtliga tre skolor i Dvårsätts skolområde. Sammanställningar och analyser av kunskapsresultat avseende enbart Trångsvikens verksamhet saknas därför.

Helhetsbedömning

Trångsvikens skola är en liten verksamhet med engagerad personal och ett öppet klimat vilket i sig ger goda förutsättningar att uppmärksamma alla elever. Att verksamheten är liten innebär dock även utmaningar vad gäller att upprätthålla en stimulerande verksamhet med hög kvalitet, exempelvis på grund av att möjligheter till att variera gruppammansättningar begränsas. För att stimulera till utveckling finns varje månad tid avsatt för kompetensutveckling för skolans pedagoger. Utvecklingsinsatser samordnas även inom Dvårsättsområdets tre grundskolor och för pedagoger i förskoleklass ordnas kommungemensamma träffar.

I tillsynen framkommer att det trots utvecklingsinsatserna finns behov av att utveckla undervisningen, exempelvis vad gäller elevinflytande och genomfö-

randet av elevens val. Vidare har skolan inte den utrustning som krävs för att eleverna ska ges möjlighet att nå utbildningens mål i ämnet musik. Dessutom brister arbetet med uppföljning, utvärdering och analys av skolans resultat utifrån läroplansuppdraget. Skolans utvecklingsbehov riskerar därför att inte tydliggöras. Flera av dessa brister är dessutom områden som även lyftes vid föregående inspektion år 2007.

Skolans värdegrundsarbete är uppbyggt utifrån Olweusprogrammet, som är en metod för att förebygga, reducera och motverka mobbing. Intervjuer med elever, lärare, rektorer och elevhälsa visar att skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete där både personal och elever på ett tydligt sätt involveras. Det saknas dock för skolenheten sammanställningar och analyser av värdegrundsarbetets resultat i förhållande till läroplansmålen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Krokoms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 september 2014 redovisas för Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå, eller skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndsordförande, utskott eller berörd nämnd. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Krokoms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande;

- se till att eleverna ges inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll,
- skapa strukturer för hur elevernas inflytande ska öka med stigande ålder och mognad.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Elevernas inställning så långt som möjligt kartläggas och de ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Läroplanen tydliggör vidare rektorns ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett ak-

tivt elevinflytande gynnas, samt lärarens ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad.

I intervju med lärarna beskrivs de komplexa förutsättningarna för undervisningen som ges av att den sker årskursintegrerat och med förhållandevis många elever med olika typer av särskilda stödbehov. De upplever att dessa förutsättningar i betydande utsträckning begränsar möjligheterna för elevinflytande i undervisningen, i synnerhet i de högre årskurserna.

I intervju med elever uppger de att de i vissa praktiska ämnen ges möjlighet att komma med önskemål om vad de ska arbeta med. I andra ämnen beskriver de att lärarna upprättar pedagogiska planeringar som presenteras för eleverna i början av ett arbetsområde. De beskriver att planeringarna på ett tydligt sätt visar vad de ska arbeta med, hur de ska arbeta och hur de ska redovisa sina kunskaper. De beskriver tydligheten som positiv, men upplever samtidigt att de inte kan påverka vare sig innehåll, arbetssätt eller redovisningsformer i någon större utsträckning. De upplever varken att de är med i planeringen av ett arbetsområde eller att de ges möjlighet att påverka den planering som lärarna gör, och uppger också att de inte känner till att de ska ges möjlighet till inflytande över undervisningen.

Enligt rektorns uppgifter saknas uppföljning av i vilken utsträckning eleverna ges inflytande i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att det idag finns elever på Trångsvikens skola som inte ges det inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll som författningarna avser.

Författning

1 kap. 10 § skollagen, 4 kap. 9 § skollagen

Lgr 11 2 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8
Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Krokoms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero;

- utarbeta ordningsregler för skolenheten under medverkan av eleverna,
- komplettera skolans plan mot kränkande behandling så att den även innefattar en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Motivering*Ordningsregler*

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler.

I tillsynen framkommer att skolans värdegrundsarbete är uppbyggt runt Olweusprogrammet, som är en metod för att förebygga, reducera och åtgärda mobbing. I intervju med elever, lärare och rektor framkommer att skolan följer de regler mot mobbing som Olweusprogrammet innefattar. Dessa regler är dock del av programmet och inte utarbetade tillsammans med eleverna. Därutöver finns så kallade "klassrumsregler" för de lägre årskurserna, men inte för de högre.

I intervju med eleverna uppger de att det finns regler, men att de inte finns på någon lista, att lärarna bestämmer reglerna och att eleverna i få fall kan påverka dem.

Skolinspektionen bedömer att skolan saknar ordningsregler som gäller för enheten som tagits fram under medverkan av elever. Det finns inget hinder i att utöver dessa även ha ytterligare regler anpassade efter viss elevgrupp.

Arbetet med planen mot kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska också se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I enlighet med barn- och utbildningsnämndens kommunövergripande mål följer skolans arbete mot kränkningar det så kallade Olweusprogrammet. I intervjuer framkommer att införandet av Olweusprogrammet medfört att det nu finns en struktur för när kartläggningar görs, när diskussioner sker och när utvärderingar genomförs. I enlighet med Olweusprogrammet genomför skolan skolgårdskartläggning två gånger per läsår för att identifiera platser där mobbing kan förekomma. För att kartlägga omfattningen av mobbing genomförs för årskurs 3–6 även en elevenkät varje läsår. Elevernas upplevelse av trygghet efterfrågas exempelvis även vid utvecklingssamtal och elevhälsosamtal.

I skolans "Plan mot diskriminering och kränkande behandling" som Skolinspektionen tagit del av finns rutiner för att utreda och åtgärda kränkande behandling, samt resultatet av den kartläggning som görs och vilka insatser som ska genomföras. Det saknas dock en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder genomförts.

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling behöver kompletteras med en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder genomförts. Resultatet av den aktuella kartläggningen samt av föregående års åtgärder ska tillsammans ligga till grund för val av nya insatser.

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Definitionen av mobbing enligt Olweus är att en eller flera utsätter en eller flera för negativa handlingar upprepade gånger under en längre tid. Detta begrepp är alltså snävare än begreppet kränkande behandling. Det framstår som angeläget att skolan reflekterar över användningen av begreppet mobbing och att skolan tydliggör sitt arbete mot kränkande behandling utifrån skollagen. Det behöver vara tydligt för elever, vårdnadshavare och personal att kränkande behandling vid enstaka tillfälle inte får förekomma.

Författning

5 kap. 5 § skollagen

6 kap. 6–8 §§ skollagen

Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Krokoms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen;

- utforma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå så att enhetens verksamhet tydligt utgår från och följs upp i förhållande till läroplanens mål. Kvalitetsarbetet behöver bland annat omfatta;
 - elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen och årskurser där kunskapskrav finns,
 - arbetet med normer och värden,
 - arbetet med särskilt stöd,
 - elevernas inflytande över undervisningens innehåll,

- arbetet med individanpassning,
 - behov av och tillgång till elevhälsans funktioner.
- Se till att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen ska systematiskt kvalitetsarbete ske på både huvudmannanivå och på enhetsnivå. På enhetsnivå ansvarar rektorn för att utbildningen kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Det ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektor och lärare beskriver i intervjuer att skolan ingår i ett kommunövergripande samarbete runt genomförandet av nationella prov, med en väl utvecklad struktur för uppföljning med gemensamma träffar där resultaten på skolområdesnivå analyseras och leder till förbättringsinsatser. Enligt rektorns uppgifter har resultaten i ämnena svenska, matematik och engelska även analyserats på skolenivå sedan flera år tillbaka, men att dokumentation kring detta saknas. Vidare finns inte någon struktur för uppföljning och utvärdering av elevernas resultat i övriga ämnen.

I intervju med rektorn och elevhälsan framkommer vidare att det saknas strukturer för hur arbetet med särskilt stöd ska följas upp och utvärderas annat än runt enskilda elever, och elevhälsan beskriver detta som ett viktigt utvecklingsområde för att lägga grund för analyser av om man arbetar med rätt saker på rätt sätt. Vad gäller uppföljning av undervisningen uppger lärarna att det inte finns någon struktur för utvärdering av undervisningen, och att de eventuella utvärderingar som görs av elever inte efterfrågas av eller delges rektorn. I tillsynen har det dock framkommit aspekter av undervisningen som är av vikt för skolan att följa upp och utvärdera, såsom elevinflytande (se vidare under "Grundläggande värden och inflytande") och individanpassning. I lärarintervju framkommer att arbetet i årskursblandade grupper medför specifika utmaningar för undervisningen vad gäller att anpassa den till elevernas olika nivåer, både vad gäller förväntade kunskaper för årskursen samt till olika behov och prestationsförmåga. Även elevhälsan beskriver att skolan har svårigheter att anpassa undervisningen till elevernas olika kunskapsnivåer och ser behov av att utveckla arbete med kompensatoriska hjälpmedel.

Vad gäller uppföljning av skolans värdegrundsarbete samt arbete mot kränkande behandling beskriver rektor och lärare att det, i enlighet med Olweus-programmet, regelbundet finns avsatt tid för personalen på skolan då värdegrundsfrågor behandlas, och rektorn beskriver att arbetet med värdegrundsfrågor då utvärderas löpande. Elevhälsan beskriver att arbetet sker utifrån

Olweusprogrammet, och att det är oklart till hur stor del arbetet inom Olweusprogrammet täcker läroplanens mål. I både intervjuer och dokumentation framkommer att Olweusprogrammet hanterats mer som ett mål i sig än som en metod.

Ytterligare ett område som skolan behöver följa upp och utvärdera är om skolans faktiska tillgång till elevhälsan är tillräcklig. I intervju med elevhälsan framkommer att de olika funktionerna besöker skolan utifrån behov, oftast i samband med utredningar, hälsosamtal och vaccination. I intervju med elever framkommer att de upplever tillgången till elevhälsans funktioner som låg. De uttrycker exempelvis önskemål om att skolkuratoren med tydlig regelbundenhet ska finnas på skolan, bland annat grund av att det på skolan finns få vuxna att tillgå för att samtala om känsliga ämnen, exempelvis klassrumsklimat.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete inte motsvarar författningarnas krav. Till vissa delar harmoniserar den nuvarande uppföljningen med skolans läroplansuppdrag gällande kunskaper samt värdegrundsarbete, men den täcker dock för få delar av läroplansuppdraget och ger inte en bild av enhetens kvalitet och utvecklingsbehov. Skolinspektionen bedömer därför att skolan saknar en tydlig struktur för att följa upp skolenhetens kvalitet utifrån styrdokumentens krav. Uppföljningen av kunskapsresultaten ske i samtliga ämnen och årskurser där kunskapskrav finns, och resultaten av värdegrundsarbetet följas upp i direkt relation till läroplansuppdraget gällande värdegrund. Som ett led i att följa upp kunskapsresultaten för skolenheten behöver undervisningen och arbetet med särskilt stöd följas upp och analyseras. Vidare behöver skolan följa upp om elevernas tillgång till elevhälsa är tillräcklig. Utifrån de utvecklingsbehov som identifieras vid analys av resultaten av skolenhetens arbete utifrån styrdokumentet behöver skolan anpassa metoder och innehåll för sitt utvecklingsarbete. Därigenom bör exempelvis Olweusprogrammet regelbundet utvärderas som metod att nå läroplansmålen.

Dokumentation av kvalitetsarbetet

Enligt skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Det dokumenterade kvalitetsarbete som Skolinspektionen tagit del av är gemensamt för samtliga förskolor, grundskolor och fritidshem i Dvårsätts skolområde. I det framgår planerade insatser, resultat och analys utifrån nämndens mål, till exempel att skolorna ska bli certifierade "Olweus-skolor", Dvårsätts skolområdes mål, till exempel att förankra Lgr 11 i organisationen, samt skolornas egna prioriterade mål. Resultat och analys av nämndens och skolområdets mål sker på skolområdesnivå. För Trångsvikens skola finns endast ett prioriterat mål vilket är att höja stämningen på skolan. Valet av detta mål kopplas inte till någon analys av verksamhetens utvecklingsbehov i förhållande till läroplanens mål.

Kvalitetsarbetet innefattar även uppföljning av kunskapsresultat, simkunnighet i årskurs 6, ogiltig frånvaro samt att skolorna arbetar med att utveckla en plan mot kränkande behandling. Även på dessa områden redovisas resultat och analys på skolområdesnivå. Vad gäller elevernas kunskaper är resultat och analys till största del uppbyggt kring de nationella proven i årskurs 3 och 6 men omfattar även betygsresultat i årskurs 6. Uppgifter om andelen elever som nått målen för årskurs 3 i de ämnen där kunskapskrav finns saknas. Rektorn uppger att anledningen till att dokumentationen till största del sker på skolområdesnivå är att eleverna är så få på skolan.

Skolinspektionen bedömer att skolans dokumentation av kvalitetsarbetet brister. Den dokumentation som upprättas ger inte en bild av kvaliteten på verksamheten i Trångsvikens skola och inte vilka utvecklingsområden som har identifierats på skolenheten. Även om elevantalet är lågt behöver skolans kvalitet och utvecklingsbehov synliggöras, både för arbetet med enhetens utveckling samt som underlag för att huvudmannen ska kunna fördela resurserna där behoven är som störst.

Författning

4 kap. 3 -6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Krokoms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Skapa strukturer för hur samtliga funktioner i elevhälsan ska involveras i skolans förebyggande elevhälsoarbete.

Motivering

Enligt skollagen ska det för eleverna finnas elevhälsa, vilken ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För dessa insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt personal med specialpedagogisk kompetens. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. I samband med införandet av bestämmelsen om en samlad elevhälsa framhölls i förarbetena (prop. 2009/10:165, s. 276) att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Vidare angavs att elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är

viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling.

I intervju med elevhälsopersonal framkommer att skolområdet har ett gemensamt elevhälsoteam, med kurator, skolsköterska, specialpedagog och de två rektorerna i området. Elevhälsoteamet har regelbundna träffar, som genomförs på annan skolenhet än Trångsvikens skola. Under dessa diskuterar de utifrån sina respektive uppdrag både elevärenden och förebyggande arbete i skolområdets verksamheter. Utifrån de eventuella utvecklingsbehov som identifieras görs förebyggande insatser i området.

Vidare uppger de att skolpsykologen inte är den del i det förebyggande elevhälsoarbete, utan endast anlitas vid utredningar i enskilda elevärenden.

Skolinspektionen bedömer att Trångsvikens skola inte använder elevhälsan på ett sådant sätt att samtliga funktioner utgör ett verktyg i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver skapa strukturer för hur psykolog ska involveras i skolans förebyggande elevhälsoarbete.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Krokoms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- säkerställa att timplanen följs och att eleverna ges den undervisningstid som de minst ska ges inom elevens val,
- organisera elevens val så att;
 - eleverna ges möjlighet att bredda och fördjupa sina kunskaper i ett eller flera ämnen,
 - eleverna erbjuds ett allsidigt urval av ämnen att själva välja mellan.
- Se till att eleverna i musikundervisningen ges förutsättningar att utveckla kunskaper på olika instrument enligt läroplanen.
- Se till att eleverna i musikundervisningen får använda digitala verktyg för ljud- och musikskapande.

Motivering*Elevens val*

Enligt läroplanen ska rektorn se till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevens utveckling och lärande och mot att de nationella målen uppfylls. Enligt grundskolans timplan ska eleverna ges minst 382 timmar undervisningstid inom elevens val. Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Enligt skolförordningen ska huvudmannen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

Av skolans timplan framgår att tid för undervisningstid i elevens val är utlagd i varje årskurs från och med årskurs 3. I intervjuer med elever och lärare framkommer att undervisning i elevens val idag inte finns schemalagd. Det som skolan idag kallar elevens val är den eventuella lektionstid som finns till förfogande i det fall eleverna inom ramen för undervisning i andra ämnen hunnit klart med ett arbetsmoment. De kan då själva välja att arbeta med uppgifter i samma eller andra ämnen. Eleverna uppger att det är få som hinner få "elevens val-tid" och att de under denna tid arbetar med saker de har svårt för eller avslutar uppgifter som de inte hunnit slutföra. De beskriver att tiden oftast används till att läsa, för att hinna med att skriva en bokrecension varje månad, och att de inte erbjuds att arbeta med praktiska ämnen.

Skolinspektionen bedömer att skolan i dagsläget inte erbjuder elevens val enligt författningarnas krav, varken vad gäller struktur, tid eller innehåll, och att rektorn inte säkerställer att eleverna ges den undervisning de har rätt till. För skolans arbete med att åtgärda dessa brister vill Skolinspektionen framhålla följande;

Huvudmannen eller rektorn, om beslutet är delegerat av nämnden, bestämmer utbudet av ämnen inom elevens val, vilket så långt som möjligt ska utgå från elevernas önskemål. I en liten verksamhet med små möjligheter att ha ett stort utbud kan elevernas påverkan på utbudet exempelvis ske genom att eleverna får rösta om vilka ämnen som ska ingå. Det slutgiltiga utbudet, som rektorn beslutar, ska vara allsidigt och omfatta både praktiska och teoretiska ämnen. Utifrån det beslutade utbudet ska dock eleven alltid ges möjlighet att själv välja ämnen. Det är dock inte säkert att samtliga elever kan få sitt förstahandsval.

Undervisningen i elevens val ska sedan tydligt syfta till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper inom ämnet/ämnena, och inte generellt tendera att genomföras som tid för utfyllnad där eleverna arbetar med att färdigställa arbeten som faller inom ramen för undervisning i andra ämnen.

Genomförandet av elevens val kan se olika ut. Undervisningen behöver inte schemamässigt ske samtidigt i alla ämnen, och den kan fokuseras till vissa årskurser, så länge det säkerställs att eleverna totalt sett ges den garanterade undervisningstiden.

Utrustning för musikundervisning

Enligt skollagen ska det för utbildningen finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Det centrala innehållet för årskurs 4–6 i kursplanen i musikämnet lyfter bland annat fram ackord och melodiinstrument, bas och slagverk för melodi- och rytmspel eller för ackompanjemang som musikens verktyg. Ytterligare ett exempel är digitala verktyg för ljud- och musikskapande.

I Skolverkets kommentarmaterial för ämnet musik står att tanken bakom kursplanen är att eleverna ska ges möjlighet att tidigt spela på olika instrument. Vilka instrument som eleverna ska möta i undervisningen är inte precist definierat i det centrala innehållet. Instrumenten är i stället grupperade som melodi-, ackord-, tangent-, sträng-, bas- och slagverksinstrument. Med basinstrument avses instrument som av tradition betraktas som instrument för att spela bassstämmor på. Däremot preciserar kursplanen inte om det handlar om en kontrabas, en bastuba eller en elbas. Slagverksinstrument ska förstås som att det inkluderar trumset och rytminstrument.

Progressionen i instrumentalspelet ligger i att de yngsta eleverna möter ensemblespel på slagverk, stränginstrument och tangentinstrument. I årskurserna 4–6 tillkommer mera definierat melodispel och ackompanjemang på ackord- och melodiinstrument, bas och slagverk och i årskurserna 7–9 möter eleverna även musicerande med genretypiska musikaliska uttryck.

I intervju med elever och lärare framkommer att skolans tillgång till musikinstrument är mycket begränsad. Eleverna uppger att de inte brukar använda instrument i musikundervisningen, och därmed inte ges möjlighet att utveckla kunskaper på olika instrument. De uppger dock att de fått spela tillsammans på ukulele.

I intervju med lärare framkommer att skolan sedan tidigare insett problemet med att kunna erbjuda möjligheter till ensemblespel och därför införskaffat en uppsättning ukulele som eleverna får lära sig att tillsammans spela några ackord på. Förutom dessa finns bland annat en uppsättning rör som används som rytminstrument. Vidare framkommer att digitala verktyg för ljud- och musikskapande inte används.

Skolinspektionen bedömer att skolans begränsade musikutrustning samt avsaknad av digitala verktyg för ljud- och musikskapande och gör att skolan saknar den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen i musikämnet ska kunna uppfyllas.

Författning

2 kap. 35 § skollagen

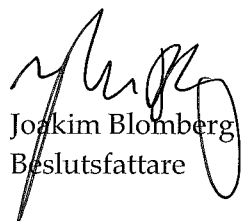
10 kap. 4 § skollagen

Bilaga 1 skollagen, Timplan för grundskolan

9 kap. 8 § skolförordningen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Linnéa Forsberg och utredare Anders Holmgren.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Lena Johansson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.